

Wstęp

Prezentowana Czytelnikom monografia zatytułowana *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieca (nie)obecność na przestrzeni wieków*, jest rezultatem spotkania badaczy szeroko pojętej tematyki kobiecej, którzy zebrali się podczas konferencji naukowej pod tym samym tytułem (Warszawa, 26–27.10.2019). Było to już czwarte spotkanie z cyklu konferencji poświęconych kobietom w ramach projektu naukowo-badawczego „Kobieta epok dawnych”, uświetniająca ponadto obchody stulecia istnienia Instytutu Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

W czasie dwóch dni obrad uczestnicy sympozjum przedstawili wyniki swoich badań dotyczących obecności i nieobecności kobiet w różnych dziedzinach życia, na przestrzeni wieków minionych i obecnego stulecia, w społecznościach zarówno europejskich, jak i pozaeuropejskich. Tematykę konferencji zainspirowały rozważania i wnioski badaczy, omawiających problem marginalizowania kobiet w różnych dziedzinach życia, w czasie trzech poprzednich spotkań naukowych. Zwrócono bowiem wtedy uwagę na fakt, że wiele ważnych postaci kobiecych, twórczo działających w różnych epokach, w różnych środowiskach, w różnych dziedzinach nauki i sztuki oraz w różnych krajach, pozostaje nieznanymi szerszemu gronu, a powodem tej nieobecności kobiet w świadomości ludzi nie są ich błaha dokonania, tylko to, że były kobietami.

Warszawska konferencja i monografia *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieca (nie)obecność na przestrzeni wieków* miały przywrócić pamięć choćby o części z nich. Niniejszy tom zawiera siedemnaście artykułów prezentujących marginalizowanie kobiet w społecznościach i przez społeczności, w których żyły, w ramach prawa, w polityce, nauce i sztuce a także w religii. Spectrum czasowe, przez które wiedzie tematyka artykułów, jest szerokie – od antyku, poprzez średniowiecze, oświecenie, wiek XX aż po czasy współczesne. Podobnie przestrzeń geograficzna, w której lekceważenie problemów kobiet miało i ma miejsce jest rozległa – od zachodnich aż po wschodnie krańce kontynentu europejskiego i Afrykę. Spychane w niebyt kobiety reprezentują wiele narodowości – Rzymianki,

Polki, Francuzki, Angielki, Żydówki, Afrykanki. Tematy interdyscyplinarnych artykułów, opatych na źródłach naukowych i ich dogłębnej analizie, są tak różnorodne, że każdy, zainteresowany wieloma dziedzinami wiedzy, Czytelnik znajdzie dla siebie odpowiednią i pasjonującą lekturę – bohaterkami tekstów są rzymskie heroiny, jerozolimskie królowe, piastowskie księżniczki, uczciwe poddane i zdrazieckie władczynie, komentatorki życia społecznego i politycznego wielu epok, zapomniane pisarki i artystki, reformatorki życia religijnego, ukojone modlitwą panny, żony i wdowy, bojowniczkami o prawa kobiet.

Celem najistotniejszym autorów artykułów i redaktorów monografii *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieta (nie)obecność na przestrzeni wieków* jest przywrócić te kobiety i ich wyjątkową, niesłusznie skazaną na zapomnienie działalność, naszej pamięci.

Idaliana Kaczor, Łódź 2022